

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/76/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8512203844
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Dubjelová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2013:8512203844.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Juditou Dubjelovou v právnej veci navrhovateľa CASSA € CASH, s.r.o., Levočská 13, Stará Ľubovňa, IČO: 36 516 015, právne zast. JUDr. Alenu Zadákovou, advokátkou AK, Kováčska 32, Košice proti odporkyni Q. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. L. č. XXX, zastúpenej opatrovníkom pre toto konanie Obec Veľký Lipník v konaní o zaplatenie 5 260,53 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 3 577,34 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 26.11.2010 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ podal na tunajší súd proti odporkyni návrh na zaplatenie sumy 8 023,92 eur s príslušenstvom.

Svoj návrh odôvodnil tým, že s odporkyňou uzavrel dňa 19.5.2006 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého poskytol odporkyni úver vo výške 1 327,76 eur a odporkyňa sa zaviazala splatiť celkovú čiastku 2 207,66 eur. Ku dňu podania návrhu dlh odporkyne z tejto zmluvy predstavuje sumu 1 353,61 eur a zmluvnú pokutu vo výške 106,22 eur, ktorá pozostáva zo zmluvných pokút vo výške 3,32 eur za omeškania so splácaním tej ktorej splátky, celkom za 32 splátok. Dňa 24.5.2006 uzavrel navrhovateľ s odporkyňou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého poskytol odporkyni úver vo výške 3 319,39 eur a odporkyňa sa zaviazala splatiť celkovú čiastku 3 983,27 eur. Ku dňu podania návrhu dlh odporkyne z tejto zmluvy predstavuje sumu 3 767,51 eur a zmluvnú pokutu vo výške 33,19 eur, ktorá pozostáva zo zmluvných pokút vo výške 3,32 eur za omeškania so splácaním tej ktorej splátky, celkom za 10 splátok. Dňa 23.5.2006 uzavrel navrhovateľ s odporkyňou ďalšiu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého poskytol odporkyni úver vo výške 2 655,51 eur a odporkyňa sa zaviazala splatiť celkovú čiastku 3 186,61 eur. Ku dňu podania návrhu dlh odporkyne z tejto zmluvy predstavuje sumu 2 763,39 eur. Nakoľko odporkyňa svoj dlh nesplácala, čím závažným spôsobom porušila zmluvné podmienky, v zmysle čl. XX. zmluvy odstúpil navrhovateľ od uvedených zmlúv s tým, že odstúpenie je účinné odo dňa jeho doručenia, resp. dňom uplynutia lehoty na uloženie písomnosti na pošte. Odporkyňa si odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere prevzala dňa 24.11.2010.

Súd návrhu vyhovel platobným rozkazom č.k. 5C/39/2011-32 zo dňa 9.8.2011. Uznesením č.k. 5C/39/2011-56 zo dňa 24.4.2012 bol uvedený platobný rozkaz zrušený pre nemožnosť doručiť ho do vlastných rúk odporkyne. Vzhľadom na skutočnosť, že aj napriek prešetreniu pobytu odporkyne prostredníctvom Mestskej polície v Starej Ľubovni a cez Centrálny register obyvateľov sa súdu nepodarilo zistiť súčasný pobyt odporkyne, súd jej uznesením č.k. 5C/39/2011-54 zo dňa 12.3.2012 ustanovil opatrovníka pre toto konanie, a to Obec Veľký Lipník.

Súd doručil účastníkom konania poučenia o ich procesných právach a povinnostiach. Opatrovník odporkyne namietol skutočnosť, že zmluva o úvere zo dňa 23.5.2006 bola uzatvorená Zuzanou Kužoňovou, pričom z nej nie je zrejmé, že by konala v mene odporkyne Anny Kužoňovej. Právny zástupca navrhovateľa v reakcii na uvedené podanie opatrovníka odporkyne vzal návrh späť pokiaľ ide o zaplatenie sumy 2 763,39 eur s príslušenstvom, teda pokiaľ ide o zaplatenie sumy zo zmluvy uzavretej dňa 23.5.2006.

Súd uznesením č.k. 5C/39/2011-76 zo dňa 6.6.2012 zastavil konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 2 763,39 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 26.11.2012 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti vylúčil vec na samostatné konanie, ktoré bolo zapísané pod sp. zn. 5C/76/2012.

Vo vylúčenom konaní súd nariadil pojednávanie. Právny zástupca navrhovateľa, ani navrhovateľ sa nariadeného pojednávania nezúčastnili, svoju neúčasť ospravedlnil právny zástupca kolíziou pojednávania, pričom ospravedlnil aj neúčasť navrhovateľa, súhlasili s prejednaním veci aj v ich neprítomnosti. Súd preto v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal veci aj v ich neprítomnosti.

Opatrovník odporkyne na pojednávaní namietol, že v prvej zmluve chýba údaj o RPMN, v dôsledku čoho by táto zmluva mala byť bezúročná a bez poplatkov. Pokiaľ ide o druhú zmluvu o úvere, namietal výšku uvedenej RPMN vo výške 68,16 % ročne, ktorú považoval za privysokú. Takisto namietol, že z výšky nákladov špecifikovaných v zmluve nie je možné zistiť, koľko z tejto sumy malo byť započítané na úroky a koľko na náklady, ani to, čo všetko je zahrnuté v týchto nákladoch. Podobne namietol aj výšku zmluvnej pokuty, pri ktorej nie je zrejmé, ako navrhovateľ dospel k výške tejto pokuty.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom opatrovníka odporkyne, oboznámil sa s listinnými dôkazmi, najmä so zmluvami o spotrebiteľských úveroch zo dňa 19.5.2006 a 24.5.2006 a odstúpeniami od týchto zmlúv, obe zo dňa 18.11.2010 a zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľ uzavrel s odporkyňou dňa 19.5.2006 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého poskytol odporkyne bezúčelový úver vo výške 40 000,-Sk (1 327,76 eur) a odporkyňa sa zaviazala splatiť celkovú čiastku 66 508,-Sk (2 207,66 eur), a to v 52 týždenných splátkach po 1 279,-Sk (42,46 eur). V tejto zmluve nebola uvedená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len RPMN). Následne dňa 24.5.2006 uzavrel navrhovateľ s odporkyňou ďalšiu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého poskytol odporkyne bezúčelový úver vo výške 100 000,-Sk (3 319,39 eur) a odporkyňa sa zaviazala splatiť celkovú čiastku 120 000,-Sk (3 983,27 eur), a to v 12 mesačných splátkach po 10 000,-Sk (331,94 eur). RPMN v tejto zmluve bola uvedená vo výške 68,16 %.

Podľa § 497 Obch. zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Už uvedené potom následne vedie k tomu, že normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy) sú v takomto prípade použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho základe, čo v praxi znamená, že Obchodný zákonník sa môže uplatniť len tam, kde nenarazí na obmedzenia v Občianskom zákonníku a vo vykonávacích predpisoch k nemu.

Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa ods. 3 cit. zák. ustanovenia Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ods. 4 cit. zák. ustanovenia Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého

v zmluve,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

Podľa ods. 5 cit. zák. ustanovenia Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ods. 6 cit. zák. ustanovenia Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Obč. zák. je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 cit. zák. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 cit. zák. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 cit. zák. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 Obč. zák. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť zmluvné postavenie.

Podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. účinného v čase podpísania zmlúv o úvere zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zákona Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov

Podľa § 4 ods. 5 cit. zákona Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 37 ods. 1 Obč. zákona Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Obč. zák. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 Obč. zák. Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 48 ods. 1 Obč. zákona Od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Podľa ods. 2 Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 451 ods. 1 Obč. zák. Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa ods. 2 Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Obč. zák. Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Obč. zák. Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 Obč. zák. Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením.

Podľa § 365 Obch. zák. dlžník je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom.

Podľa § 369 ods.1 Obch. zák. ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

Podľa § 517 ods. 1, 2 Obč. zák. dlžník, ktorý svoj dlh riadne nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa čl. XIV. zmluvy o spotrebiteľskom uzavretej dňa 19.5.2006 (ďalej len zmluvy I.) RPMN pre účely tejto zmluvy v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch znamená „ročná percentuálna miera nákladov“. Jej výška je: %. Jej hodnota nebude veriteľom upravovaná. Zákazník potvrdzuje, že bol veriteľom o výške RPMN oboznámený.

Podľa čl. IV. a čl. V. zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 24.5.2006 (ďalej len zmluvy II.) Celková čiastka, ktorú je zákazník povinný zaplatiť veriteľovi na základe tejto zmluvy (úver + náklady) :

120 000 (slovom stodvadsaťtisíc slovenských korún)

Zákazník sa zaväzuje splatiť veriteľovi celkovú čiastku:

120 000 (slovom stodvadsaťtisíc slovenských korún)

V mesačných splátkach po 10 000 Sk (desaťtisíc slovenských korún)

Splatnosť prvej splátky nastane 1. deň po uzavretí tejto zmluvy.

Celkové náklady, ktoré sa zákazník podpisom tejto zmluvy zaväzuje zaplatiť veriteľovi zahŕňajú úrok (vo výške 15 % p.a.) a administratívny poplatok.

Podľa čl. XIV. tejto zmluvy RPMN pre účely tejto zmluvy v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch znamená „ročná percentuálna miera nákladov“. Jej výška je: 68,16 %. Jej hodnota nebude veriteľom upravovaná. Zákazník potvrdzuje, že bol veriteľom o výške RPMN oboznámený.

Súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh žalobcu je čiastočne dôvodný.

Zmluva o úvere je ako osobitný zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku. Použitie Obchodného zákonníka vyplýva z absolútneho obchodnozväzkového vzťahu.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že účastníci medzi sebou uzavreli 2 zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o úvere ako zmluvný typ je upravený v Obchodnom zákonníku, pričom spotrebiteľský úver ako určitý druh úveru musí mať okrem všeobecných náležitostí podľa Obch. zákonníka aj náležitosti upravené v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je úpravou „lex specialis“ k úprave Obchodného zákonníka.

Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v čase podpisu zmluvy medzi účastníkmi konania bol aj údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Takýto nedostatok zákon č. 258/2001 Z.z. sankcionuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda dlžník je povinný vrátiť veriteľovi iba sumu, ktorá mu bola poskytnutá. Ako je uvedené vyššie v čl. XIV. zmluvy o úvere zo dňa 19.5.2006 je síce vysvetlené čo znamená skratka RPMN, ale pri jej výške je iba vybodkovaná časť riadka bez uvedenia číselnej hodnoty RPMN. V danom prípade mala teda odporkyňa povinnosť vrátiť iba poskytnutý úver vo výške 1 327,76 eur (40 000,-Sk). Z návrhu na začatie konania vyplýva, že nesplatená časť úveru

predstavuje sumu 1 353,61 eur, čiže z požičanej sumy podľa tejto zmluvy uhradila odporkyňa sumu 854,05 eur (celkom mala odporkyňa uhradiť sumu vo výške 2 207,66 eur - zostatok dlhu 1 353,61 eur). Keďže táto zmluva o úvere sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, zaplattenú sumu súd započítal na splatenie istiny, teda dlh z tejto zmluvy predstavuje sumu 473,71 eur, ktorý je povinná odporkyňa uhradiť navrhovateľovi.

Zo sumy 3 800,70 eur uplatňovanej navrhovateľom na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej s odporkyňou dňa 24.5.2006 (teda zmluvy o úvere II) súd priznal navrhovateľovi sumu 3 103,63 eur a v prevyšujúcej časti súd návrh zamietol.

Zmluvou o úvere II (o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.5.2006) navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 100 000,-Sk a odporkyňa sa zaviazala uhradiť celkovú čiastku vo výške 120 000,-Sk v mesačných splátkach po 10 000,-Sk a splatnosť prvej splátky nastane 1. deň po uzavretí zmluvy. V čl. IV. zmluvy o úvere je uvedené, že táto celková čiastka pozostáva z úveru a nákladov a tieto v zmysle čl. V. zmluvy majú predstavovať úroky vo výške 15 % ročne a administratívny poplatok, ktorý nie je v zmluve žiadnym spôsobom špecifikovaný.

Každý právny úkon pre svoju právnu perfektnosť vyžaduje okrem iného, aby bol určitý. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou, ktorá sa dotýka obsahu právneho úkonu. Prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani v prípade osôb, ktoré nie sú účastníkmi daného zmluvného vzťahu. Požiadavka na určitosť záväzku, ktorý má byť predmetom právneho úkonu, je ešte viac opodstatnená, ak druhou zmluvnou stranou je spotrebiteľ, ktorý uzatvára formulárovú zmluvu, ktorej podmienky nemá možnosť výrazným spôsobom zmeniť.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere mala obsahovať sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, predmetná zmluva však tieto náležitosti nemá - neobsahuje sumu a termíny splátok konkrétne istiny, úrokov a iných poplatkov. V danom prípade zo zmluvy o úvere je zrejmé, akú celkovú sumu (podľa zmluvy celkovú čiastku) mala odporkyňa vrátiť. Táto suma však má pozostávať z úveru a nákladov, pričom náklady podľa zmluvy predstavujú úrok (15 % ročne) a administratívny poplatok. Podľa zmluvy mala odporkyňa mesačne platiť splátku 10 000,-Sk, koľko z tejto splátky mala platiť na istinu, koľko na úrok z úveru a koľko na náklady v zmluve nie je uvedené. V zmluve tiež nie sú náklady žiadnym bližším spôsobom špecifikované, aby bolo zrejmé, aká časť z nákladov predstavuje úrok a aká časť predstavuje administratívny poplatok.

Takáto špecifikácia nákladov je podľa názoru súdu neurčitá a neumožňuje spotrebiteľovi posúdiť, koľko vlastne zaplatí na úroku a koľko na poplatku. Ako je pritom zrejmé aj z ostatných predložených zmlúv, tento sa s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote (ak by súd vypočítal 15 % z poskytnutej sumy, čo však nemusí zodpovedať skutočnej výške úrokov, keďže na ich výpočet je iný vzorec) pri každej zmluve pohyboval v inej výške, teda aj z toho vyplýva, že ide o získanie určitej odmeny za poskytnutie úveru, ktorá je skrytá v neurčitom pojme a neurčitou výškou.

Za takéhoto stavu súd považuje za neurčitú, t.j. neprijateľnú podmienku zmluvy v časti úroku z úveru a zaplattenia nákladov, teda za takú, ktorá je v rozpore so zákonom č. 258/2001 Z.z. a je neplatná podľa § 37 ods. 1 a § 39 Obč. zák.

Súd považuje tiež za neplatné ustanovenia obidvoch zmlúv o spotrebiteľskom úvere, týkajúce sa zmluvných pokút.

Podľa čl. XX. bod 1 uvedenom v obidvoch zmluvách Veriteľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy ak zákazník nezaplatí v celej výške 2 týždenné splátky. Nie je rozhodujúce, či tieto splátky nasledujú za sebou, stačí, že aspoň 2 týždenné splátky neboli úplne splatené. Nezaplattením druhej takejto týždennej splátky sa stáva zročným celý dlh, a to nesplatená časť istiny, nesplatená časť úroku z istiny a nesplatená časť celkových nákladov. Účinky odstúpenia od zmluvy veriteľom nastanú dňom doručenia zákazníkovi.

Podľa čl. XXI. uvedenom v obidvoch zmluvách Zákazník je povinný v zmysle § 300-302 z.č. 513/1991 Z.z. v znení neskorších predpisov (Obchodný zákonník) zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 100,-Sk (slovom jedensto korún slovenských) za každú nezaplatenú splátku v plnej výške v deň splatnosti.

Z týchto článkov uvedených v obidvoch zmluvách vyplýva, že v danom prípade za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) bol dohodnutý niekoľkonásobný postih - aj zmluvná pokuta, aj odstúpenie od zmluvy. Podľa názoru súdu ide o neprijateľnú podmienku zmluvy, keď za každú nezaplatenú splátku v plnej výške v deň splatnosti, teda aj vtedy, ak by zo splátky nezaplatila odporkyňa čo len 1,-Sk, musela by zaplatiť zmluvnú pokutu 100,-Sk. Podľa názoru súdu ide o neprimerané sankcie a teda neplatné ustanovenia zmluvy. Navyše súd poukazuje na to, že navrhovateľ nepredložil platobnú históriu, z ktorej by bolo možné zistiť, s ktorými splátkami bola odporkyňa v omeškaní, pričom po zohľadnení vyššie uvedených skutočností, teda povinnosti vrátiť iba skutočne požičané sumy, by bola odporkyňa v omeškaní s nižším počtom splátok, čo však nie je možné zistiť. Preto súd zamietol návrh aj v časti týkajúcej sa zmluvných pokút. Podľa názoru súdu je neprijateľnou podmienkou zmluvy aj neprimerane vysoká RPMN 68,16 % uvedená v úverovej zmluve II. (uzavretej 24.5.2006), keď na porovnanie v zmluve uzavretej dňa 23.5.2006 a predloženej v spise (v tejto časti zoberal navrhovateľ návrh späť) je uvedená RPMN 10 % (č.l. 17 spisu).

Na doplnenie súd dodáva, že zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

Za neprijateľnú považuje súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Súd si osvojuje v tomto smere nemeckú názorovú líniu, podľa ktorej či už administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbursku (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06: Poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné. Sporiteľni bol súdom uložený zákaz používať zmluvné podmienky a prijímať plnenia z poplatkov za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa a upomienky. Vrchný krajinský súd s poukazom na Občiansky zákonník rozhodol, že neprimerané znevýhodnenie spotrebiteľa je dané nielen vtedy, ak je zmluvná podmienka nejasná a nezrozumiteľná, ale aj v prípade, ak je zmluvná podmienka nezlučiteľná s podstatnými princípmi (ratio legis) právnej úpravy, od ktorej sa odchyľuje alebo ak podstatné práva a povinnosti vychádzajúce z povahy zmluvy obmedzuje tak, že je ohrozené dosiahnutie účelu spotrebiteľskej zmluvy. Pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy.

Administratívny poplatok uvedený v zmluve o úvere II. bez vyčíslenia jeho výšky a bez vyčíslenia mesačného poplatku je neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Odporca bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré má zaplatiť administratívny poplatok. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku (§ 2 písm. e/ ZoSU), ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Dá sa len predpokladať, že tento administratívny poplatok by mal byť za uzavretie zmluvy a teda asi za napísanie zmluvy a za posúdenie bonity záujemcu o úver. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá administratívny poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Pre porovnanie súd dáva do pozornosti Rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája. 2010 č. k. AZ 17 U 192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné.

Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok, bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Aj z tohto dôvodu je zmluvná podmienka stanovujúca povinnosť platiť poplatok za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru neprijateľná a voči spotrebiteľom neúčinná. Súd doplnil, že zmluvná podmienka, je neprijateľná aj z dôvodu, že nie je pre spotrebiteľa jasná a zrozumiteľná - nie je z nej totiž zrejmé, či poplatok za spracovanie bude na spotrebiteľa dopadať iba v prípade, ak uzavrie zmluvu o úvere alebo aj v situácii, keď sa bude iba informovať ohľadom úverovej služby. Vyšší krajský súd potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku).

V rámci delenia právnych úkonov podľa kritéria odpliatnosti je úver odpliatným právnym úkonom. Odplatu za hlavný predmet plnenia predstavujú úroky. Tiež sa im zvykne hovoriť cena úveru, alebo odplata. Ak preto odporca naformuloval zmluvu tak, že sa má platiť úrok + náklady, nie je jasné, čo sú náklady, resp. administratívne náklady a v akej výške je úrok ako odplata a v akej výške sú administratívne náklady. Teda zo splátkového kalendára, v rozpore so zákonom, nie je jasné, v akej výške sú splátky istiny a v akej výške splátky úrokov a aká je výška administratívnych nákladov.

Zmluva je sama osebe dôkazom neplatnosti zmluvy v časti nákladov, resp. administratívnych nákladov, ale aj v časti neurčitosti výšky úrokov a administratívnych nákladov. Administratívne náklady uvedené v zmluve sú preto v rozpore s ratio legis a tiež je zmluva nejasná v otázke, čo sú vlastne náklady a čo sú úroky, aby si spotrebiteľ mohol preveriť súlad zmluvy so zákonom. Nejasná formulácia zmluvy v časti úrokov a administratívnych nákladov, resp. nákladov, odôvodňuje súdnu kontrolu spotrebiteľskej zmluvy aj v časti ceny úveru (uznesenie Súdneho dvora C-76/10).

Súd sa pritom pridržiava judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (C-618/10), podľa ktorej nemožno neprijateľnú zmluvnú podmienku modifikovať, pretože by nič neodradzovalo nečestného dodávateľa od nekalých obchodných praktík, keďže by súd zmenou zmluvnej podmienky vlastne udržiaval nečestnú obchodnú prax (Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky. Teda aj pokiaľ ide o cenu úveru, aj tejto zložky sa dotýka vadnosť právneho úkonu. Neprijateľnú cenu úveru súd v zmysle rozsudku C-618/10 Banco Espanol neupravoval do prijateľnej výšky. Rozsudky súdneho dvora majú retroaktívny účinok.

Za stavu, že sa vady predmetnej úverovej zmluvy dotýkajú esenciálnych náležitosti a zo splátkového kalendára je problematické zistiť, aké sú vlastne splátky po zohľadnení neplatných klauzúl, týkajúcich sa príslušenstva pohľadávky, vrátane dôležitej časti o nákladoch úveru (úrokoch a nejaké ďalšie bližšie nešpecifikované „náklady“) a teda vyššie uvedené ustanovenia obidvoch zmlúv sú neplatné. Súd berúc zreteľ podľa § 41 Občianskeho zákonníka na povahu právneho úkonu, obsah právneho úkonu, ktorý zakladá hrubú nerovnováhu práv a povinnosti v neprospech slabšieho spotrebiteľa, ďalej vzhľadom na okolnosti, za ktorých boli zmluvy uzavreté - jedna zmluva uzavretá dňa 18.5.2006 na sumu 40 000,-Sk, druhá zmluva uzavretá hneď na to - 24.5.2006 na sumu 100 000,-Sk, pričom mesačne mala odporkyňa podľa jednej zmluvy platiť sumu 10 000,-Sk a podľa druhej zmluvy týždenne sumu 1 279,-Sk, teda mesačne 5 116,-Sk, teda spolu mala mesačne splácať úver vo výške 15 116,-Sk, čo je 501,76 eur. Z uvedeného je možné konštatovať a evidentnú nadvládu veriteľa nad dlžníkom (slabšia pozícia čo do vyjednávacej pozície a čo do informovanosti).

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľ nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze odporkyne a či táto dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti odporkyne, súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium,

ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity odporkyne jej životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č. 4). Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ). Navrhovateľ postupoval nedbanlivo, ak dostatočne neoveril životné náklady, dlhy a celkovú bonitu spotrebiteľa úverovej služby. Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa, splácanie dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality života človeka a navrhovateľ to vyvolal neprimeranými úverovými podmienkami bez poznania reálnej schopnosti spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených odporkyňou, ktoré až na výšku úveru odporkyňa nemohla nijako ovplyvniť (štandardná typová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa.

V súvislosti s nedostatkom odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity spotrebiteľa súd komparatívne poukazuje na švajčiarsku úpravu, podľa ktorej nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla stanovenú úrokovú sadzbu, pričom jej stanovenie (úrokovej sadzby) sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť, môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov (Spolkový zákon o spotrebných úveroch, čl. 14). Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať až proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Navrhovateľ pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti odporcu - spotrebiteľa splácať úver. Je dôležité, aby odporca ako spotrebiteľ finančnej služby navrhovateľa nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ).

Zároveň súd poukazuje na to, že navrhovateľ odstúpil od obidvoch vyššie uvedených zmlúv dňa 18.11.2010, ktoré doručil odporkyňi - odstúpenie zo zmluvy uzavretej dňa 19.5.2006 doručil dňa 19.11.2010 a odstúpenie od zmluvy uzavretej dňa 24.5.2006 doručil 24.11.2010. Obidve tieto zmluvy sa podľa § 48 ods. 1 Obč. zák. od začiatku zrušujú a z tohto dôvodu podľa zásad bezdôvodného obohatenia upravených v Obč. zák. je každý účastník zmluvy vrátiť druhému, čo dostal.

V takom prípade je odporkyňa povinná vrátiť iba požičanú sumu, resp. v súčasnosti sumu zníženú o vykonané úhrady. Zo zmluvy uzavretej dňa 19.5.2006 je odporkyňa povinná vrátiť navrhovateľovi tak, ako je uvedené vyššie, sumu 473,71 eur. Z návrhu vyplýva, že zo zmluvy uzavretej dňa 24.5.2006 dlh ku dňu podania návrhu predstavoval sumu 3 767,51 eur a uplatňovaná zmluvná pokuta sumu 33,19 eur. Podľa vyjadrenie navrhovateľa, odporkyňa uhradila celkom sumu 215,76 eur (celková suma, ktorú mala odporkyňa uhradiť vo výške 3 983,27 eur - zostatok dlhu 3 767,51 eur). Keďže odporkyňa má vrátiť navrhovateľovi to, čo dostala, teda bol jej poskytnutý úver vo výške 3 319,39 eur a od tejto sumy súd odpočítal uhradenú sumu 215,76 eur a z tejto zmluvy priznal navrhovateľovi sumu 3 3103,63 eur (3 319,39 - 215,76). Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd zaviazal odporkyňu na zaplatenie sumy 3 577,34 (3 3103,63 + 473,71) predstavujúcej súčet nesplatených súm zo zmlúv o úvere zo dňa 19.5.2006 a 24.5.2006.

Súd zároveň priznal navrhovateľovi v zmysle § 369 ods. 1 Obch. zák. s odkazom na § 517 ods. 1 Obč. zák. a § 3 ods. 1 vyhl. č. 87/1995 Zb. zákonný úrok vo výške 9 % ročne od 26.11.2010 do zaplatenia zo sumy 3 577,34 eur. V obidvoch odstúpeniach od zmlúv zo dňa 18.11.2010 navrhovateľ vyzval odporkyňu na zaplatenie dlžnej sumy v lehote do 25.11.2010, keďže v tejto lehote dlžnú sumu neuhradila, nasledujúcim dňom, t.j. 26.11.2010 sa dostala do omeškania so zaplatením dlhu. V čase

omeškania bola zákonná úroková sadzba 9 % ročne (základná úroková sadzba určená ECB 1 % + 8 percentuálnych bodov).

O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Navrhovateľ mal úspech vo veci vo výške 44,58 % (3 577,34 eur z pôvodne žalovanej sumy 8 023,92 eur) a odporkyňa vo výške 55,42 % (v časti týkajúcej sa zaplata sumy 2 763,39 eur zobral navrhovateľ návrh späť bez uvedenia dôvodu, teda z procesného hľadiska v zmysle ustálenej judikatúry slovenských súdov zavinil zastavenie konania, teda v tejto časti bola procesne úspešná odporkyňa a vo zvyšku týkajúceho sa zaplata sumy 1 683,19 eur bol návrh zamietnutý). Po spočítaní pomeru úspechu a neúspechu by odporkyňa mala právo na náhradu trov konania vo výške 10,84 %, ale žiadne trovy si neuplatnila, ani je nevznikli, preto súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.